

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. IV. De absoluteione ad cautelam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

manam Ecclesiam in persona peregrinationem suscipere, d. c. de his in sin. mandatum illius recepturus, & satisfactorius: d. c. eos, nisi fecerit; non euadet rigorem in foro externo; quin reputetur rursus incidisse. quia illa specialis, & liberior absoluendi facultas, non restricta ad formam facultatis absoluendi concessa sacerdoti cuiuslibet in mortis articulo, etsi mutare possit peregrinationem Romanam in aliam poenitentiam: eaque imponere quae poenitentiarum Romanus iniungeret agenda absoluto, non operatur, vt diximus, extra forum poenitentiae.

Sed quid si per sententiam declaratus, & denuntiatus appellet post absolutionem, aut appellationem ante interpositam restituat; an dicitur re incidere? tanquam qui non pareat. praesumitur enim iniunxisse confessarius, quae iure sunt iniungenda. adeoque peregrinationem Romanam, ad suscipiendum mandata Ecclesiae: cum quibus non videtur subsistere appellatio. at verò qui appellat, contendit se iniuste esse condemnatum: ideoque locum non esse canoni: & sententia sacramentalis inuito poenitente non potest publicari: & fieri potest, vt casus fuerit iuris dubij, neque exactum à poenitente amplius fuerit, quam in genere, quod pareret mandatis ecclesiae: iustis vtique: adeoque non teneatur ius suum relinquere indiscussum, vel non prosequi appellationem, qui autem iure suo vititur, nemini dicitur facere iniuriam: ideoque nec qui prosequitur appellationem, in controversia d. canonis permissam. c. peruenit. X. de appell. sed neque confessarius potest iniungere poenitentiam publicam, nisi in publico crimine, & non inuitis. c. poenitentes. c. in capite. cum seqq. dist. 50. Trid. s. 24. c. 8. dum ergo neque publicum est; & referuatum appellans negat; quamuis aliquis esset

excessus; argui non poterit in foro externo in excommunicationem recidisse; donec confiterit incidisse. quod finis appellationis docebit.

De absolutione ad cautelam.

RESPONSVM PV.

EXcommunicatus appellas ad cautelam debet absolui, etiam antequam causa principalis incipiat cognosci. c. per duas 40. c. porro. vbi gloss. X. de sent. excommunicat. si causa appareat probabilis; quamuis nondum constet esse veram. ^{1.} Qui olim daretur. *ibidem s. sed si & s. similiter gloss. Et Ioan. Andreae ibid. & consonat c. 16. X. de appellat. d. c. 40. etiam quamuis sententiam excommunicationis dicat esse nullam, & aduersarius se opponat. c. solet de sent. excomm. in 6. gloss. ibid. in v. solet. imò non obstante appellatione aduersarij d. c. solet, & ibi gloss. de appellat. in 6. ne quis, inquit, in excommunicatione discedat, & in v. illud, non obstante appellatione eius; qui excommunicauit, eademque glossa in c. sacro 48. X. de sent. excomm. propter periculum morae addit quæpiam subijci Iudici non suo: & in c. 16. X. de pœnit. & remiss. in v. periculum dari absolutione statim, quæ aliàs non daretur, vt generatim, vbi periculum est in mora, à iuris regulis receditur. l. 1. & in l. solet. D. de serijs. in l. de pupillo. s. si quis riuos. D. de noui oper. nunciat. cum a legatis ibidem.*

Cæterum superuenit Sanctio Clementis VIII. 1600. super controversijs iurisdictionibus, quæ ^{2.} Quæ hodie requirantur. ar. 14. ita habet; Absolutio ad cautelam nõ nisi paritè citata, & visis actis, (cum dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolata, vel à iure si occurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris) concedenda erit, tuncque ad tempus breue, cum reincidentia; & præstita per excommunicatum cautione

An si sic a biolutus conualescens appellet re incidat?

de stando iuri, & parendo mandatis ecclesie tantum: & si iuxta formam à iure præscriptam apparebit quem ob manifestam offensam excommunicatam fuisse, debitam etiam satisfactionem præstare; & si ob contumaciam manifestam, expensas pariter satisfacere, & cauere de iudi. id sibi coram excommunicatoque tenebitur, priusquam ad cautelam absoluat. Vnde apparet ab illa sanctione additum esse non parum prioribus canonibus.

Sed quoniam decretum istud emanauit à S. Cōgreg. Episcoporum non Cong. Regularium, non videtur spectare ad regulares, quod & iuuant verba præmij ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales. Item art. 2. verba *Metropolitani, Archiepiscopi, Primates, Patriarcha, Suffraganei*: art. 3. *Nunciij, legati, Curia Ordinariorum, tribunalia*, &c. quæ non sunt vocabula regularium: adeoque nec d. art. 14. decreti ad eos videtur spectare quoad formam ibidem, pro absolute ad cautelam, præscriptam, quod & suadent verba ibidem *expensas pariter satisfacere*, &c. quæ non cadunt in regulares, non habentes proprium.

Deinde, esto in regularibus obtineat, & forma ibi præscripta seruata non sit; valet tamen absolutio, c. 7. §. *sane in fin. de excomm. in 6.* quippe cum iure veteri canonum, quos mox citauimus, illa præscripta non sit; & hic adiecta non sit poena nullitatis (quam Clemens VIII. adeo oderat, vt omnes sustulerit *const. inc. litiu. 1592.* exceptis tribus ex defectu iurisdictionis, citationis, aut mandati nascētibus) à qua mente si recessisset, nullitatem vtique hinc adiecisset: vt fecit art. 6. ad conformitatem Concilij Trid. vt & hæcenus plura in eodem decreto præscripta à regularibus non solent seruari. in quorum Capitulis neque hæc publicata est Sanctio, sed nec in regularibus labyrinthi litium, aut scrupulosus iuris ordo de iure ser-

uatur. c. *qualiter in fin. de accus.* Insuper sententia Communitarij infine restringitur *donec Generalis, Protector, vel Pontifex aliter ordinauerit, vel dispensauerit*: ideoque, etsi non fuisset nulla, expirasset adueniente alia ordinatione aut dispensatione; & tandem solum obtineret. *Isidoro. D. de senten. restrictio autem sententiarum mandata est, contrariam facti ordinationem, aut dispensationem contemnit, non ad formulas dicti Decreti Clementis VIII. reflectens. vt, etsi verbū donec acciperetur pro conditione, iam illa purificata haberetur.*

Denique sententia illa notoria est nulla ex defectu iurisdictionis, & citationis. ex ipso enim tenore liquet, nec citationem, nec causæ examinationem, nec acta vlla habita esse, & pronunciatum esse post lapsum semeltris, in quodumtaxat datus erat Commissarius, adeoque post finitam illius qualemcumque, iurisdictionem, in notorijs autem iuris solemnia non exiguntur. *Tufens. v. notorium. con. 110. 111. & 2. nullitas. con. 139. 140.*

Porro idem art. 14. partis citationem requirit, & actorum inspectionem, *cum dubitatur*, inquit, *de nullitate excommunicationis*: at hic nõ potest esse dubitatio super ipsa nullitate, quæ ex notorio defectu citationis, vt dictum est, & iurisdictionis liquet.

Enimvero loquimur de litibus, quæ inter Regulares coram superiori regulari disceptantur; quæ liberiori stylo omnino peragende sunt: non autem de ijs, quæ ad Curias Ordinariorū delatæ sunt: quæ etsi summarie, & de plano expediuntur, illi tamen decreto vt subsint, verba & ratio conueniunt.